Štatistický úrad
Slovenskej republiky

ESSPROS – dôchodkové systémy v EU-28 a V4

Alexandra Petrášová, odbor 910, ŠÚ SR
alexandra.petrasova@statistics.sk

SŠDS Košice 2016

Obsah prezentácie

- ✓ ESSPROS 2013 dôchodkové systémy
  - *výdavky na dôchodky (modul QD)*
  - *počet poberateľov dôchodkov (Modul PB)*

  a metodiku
- ✓ *7 kategórií dôchodkov, číselníky, eliminácia viacnásobného zarátavania*

- ✓ údaje o výdavkov na dôchodky a počte poberateľov dôchodkov v krajinách V4

ESSPROS metodika – dôchodok

pravidelná peňažná dávka vyplácaná za účelom udržania alebo podpory príjmu dôchodcu. Nárok na dôchodok je viazaný na podmienku, že poberateľ predtým platil sociálne odvody do poistných dôchodkových fondov (resp. dane) v zákonne stanovenom období a výške.

Metodika ESSPROS stanovuje 7 kategórií dôchodkov v nasledovných účeloch:

- **invalidita** : invalidný dôchodok a predčasný dôchodok v dôsledku zníženej pracovnej schopnosti;

- **staroba:** starobný dôchodok, predpokladaný predčasný dôchodok, čiastočný dôchodok;

- **pozostalí** : pozostalostný dôchodok – vdovský, vdovecký a sirotský;

- **nezamestnanosť:** predčasný dôchodok z dôvodu situácie na trhu práce.

Každá zo 7 dôchodkových kategórií sa ďalej rozdeľuje do dvoch pod-kategórií, t. j. netestované a testované dôchodky na príjem a majetok.

Dôchodkové sociálne dávky sú podporné sociálne dávky vyplácané k dôchodkom (jednorazové peňažné alebo vecné dávky, napr. vianočný príspevok k dôchodkom) .

Hrubé výdavky na dôchodky v % HDP, V4 2000-2013

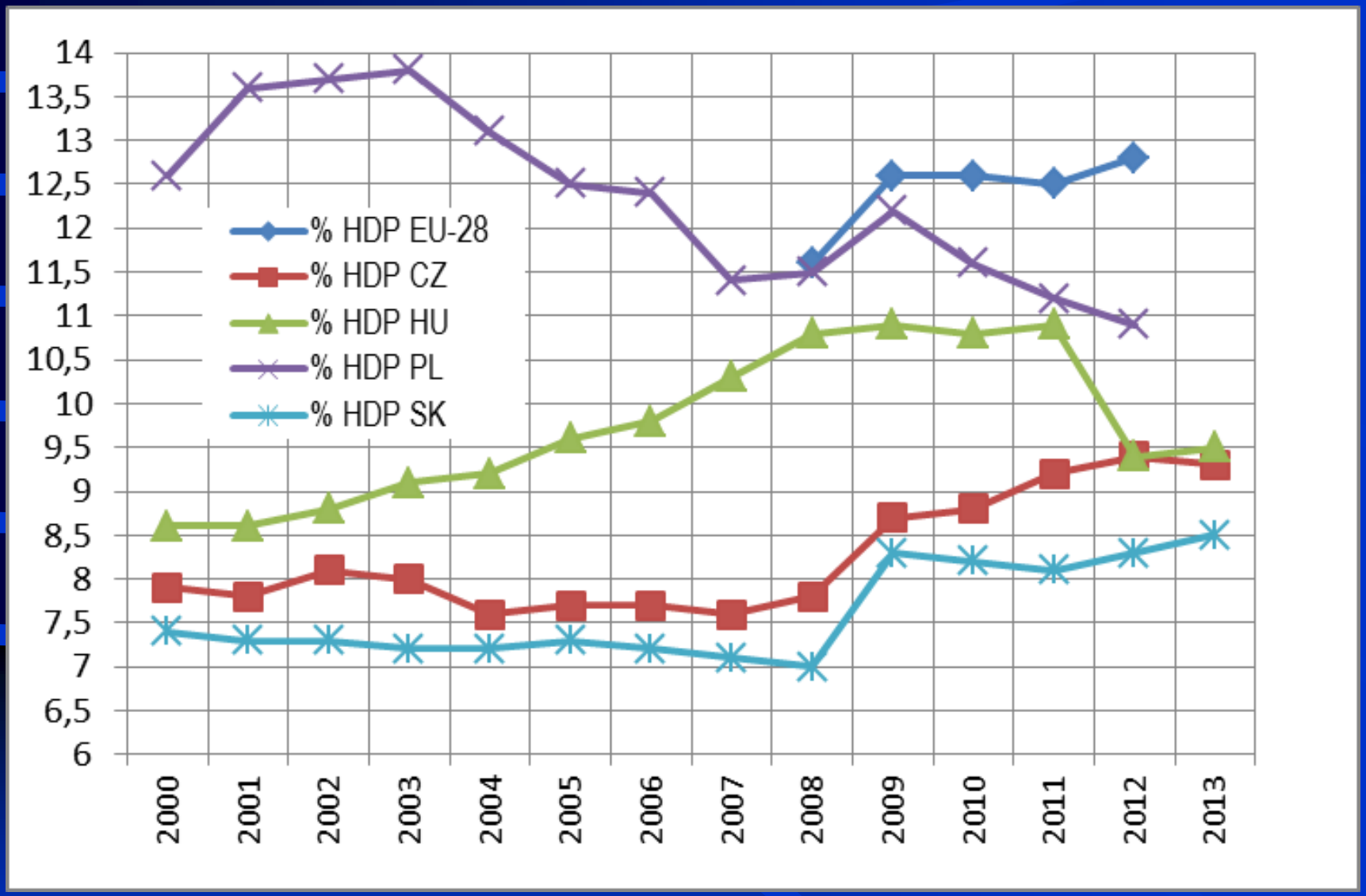

EU28, 2009, pokles (2. pilier?); PL (2010 z 7,30 na 2,30), HU (2010 zo 6 na 0); CZ (skočil 31.12.2015): nezdanené SK a CZ

Vývoj výdavkov na dôchodky v % HDP, 2000 -2013

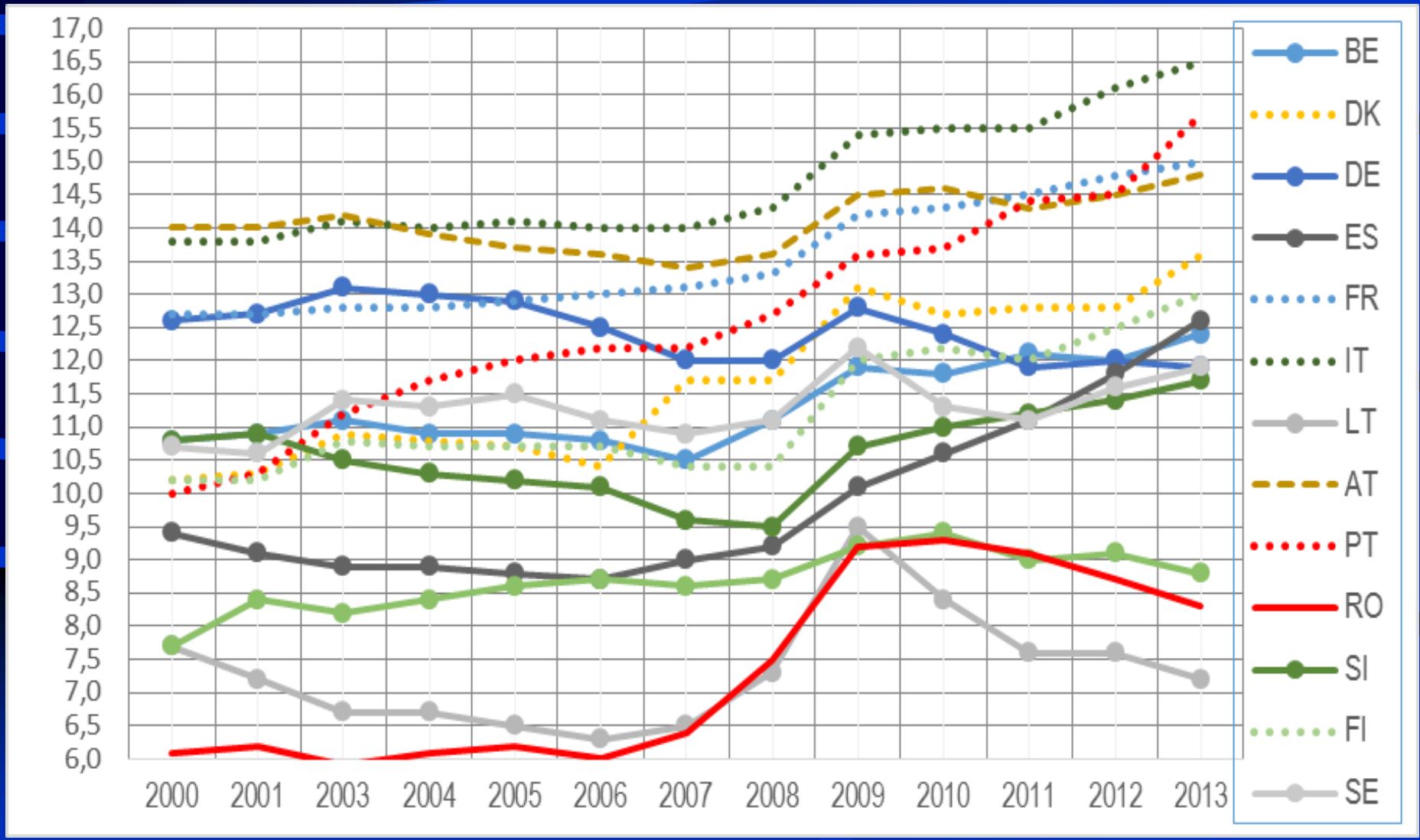

Hrubé výdavky na dôchodky = úhrn, EU-28, 2013

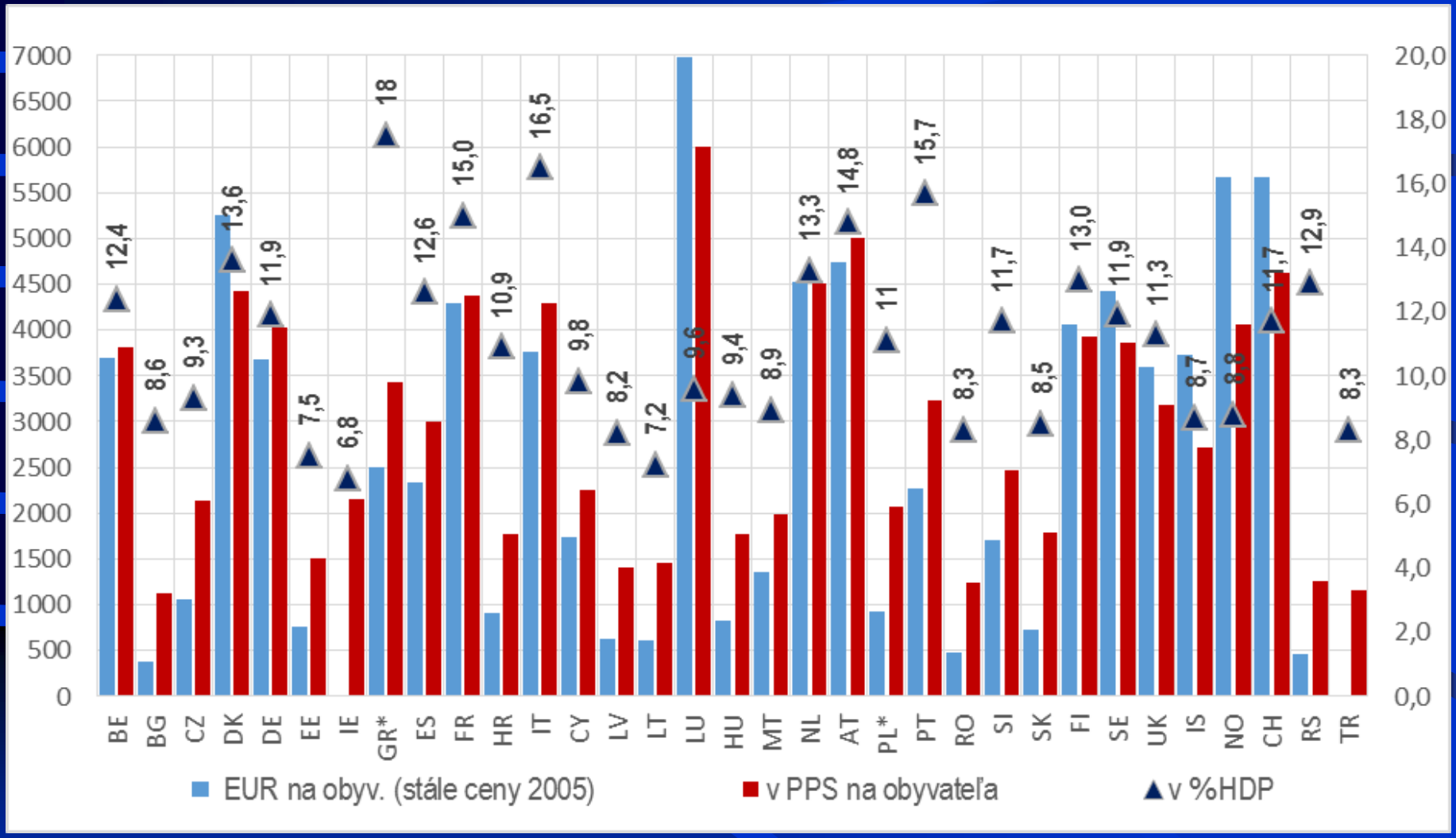

HDP, eur, PPS

Hrubé výdavky na dôchodky v euro na obyv.(stále ceny 2005)

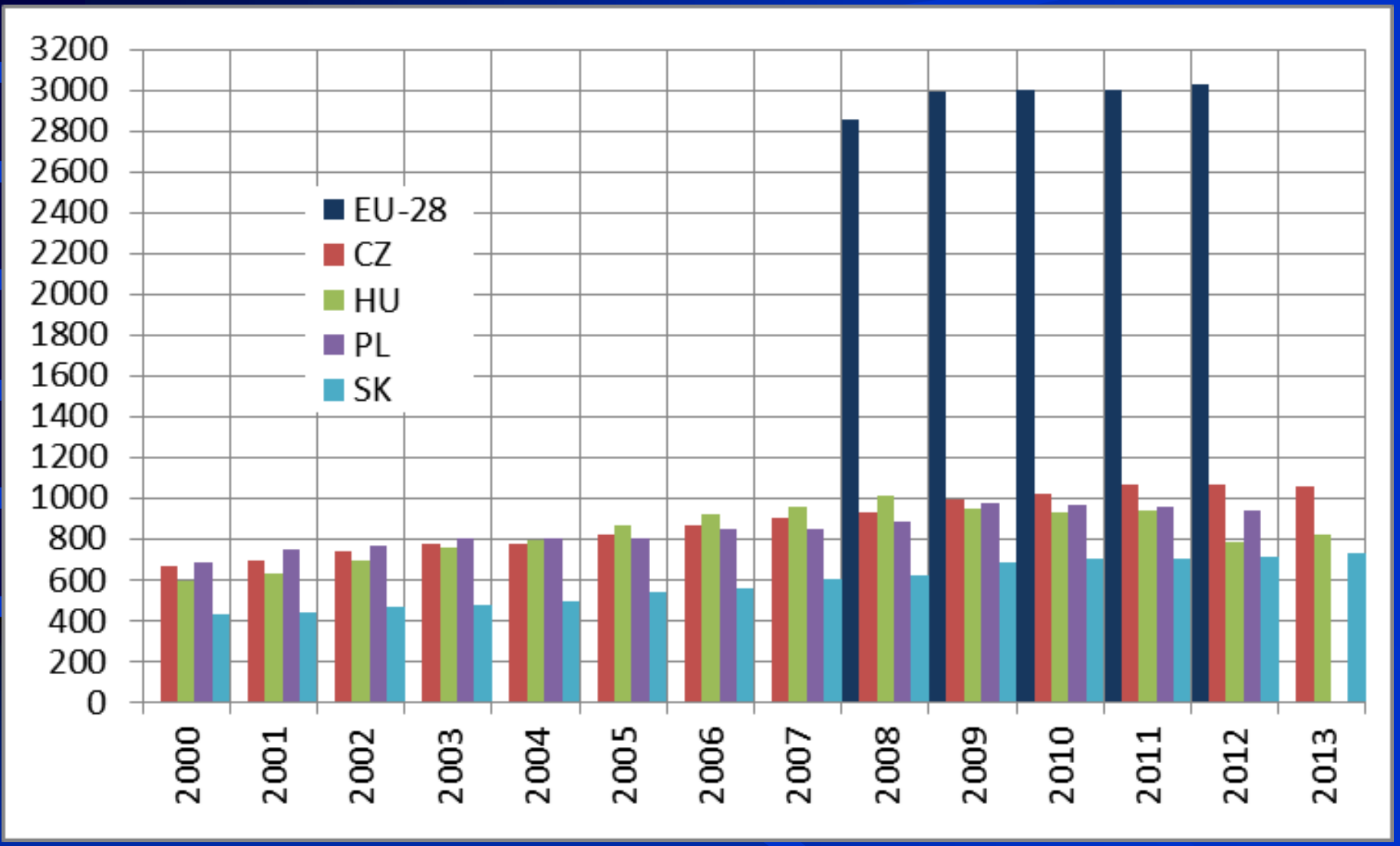

HDP, eur, PPS

Hrubé výdavky na dôchodky v PPS na obyv.

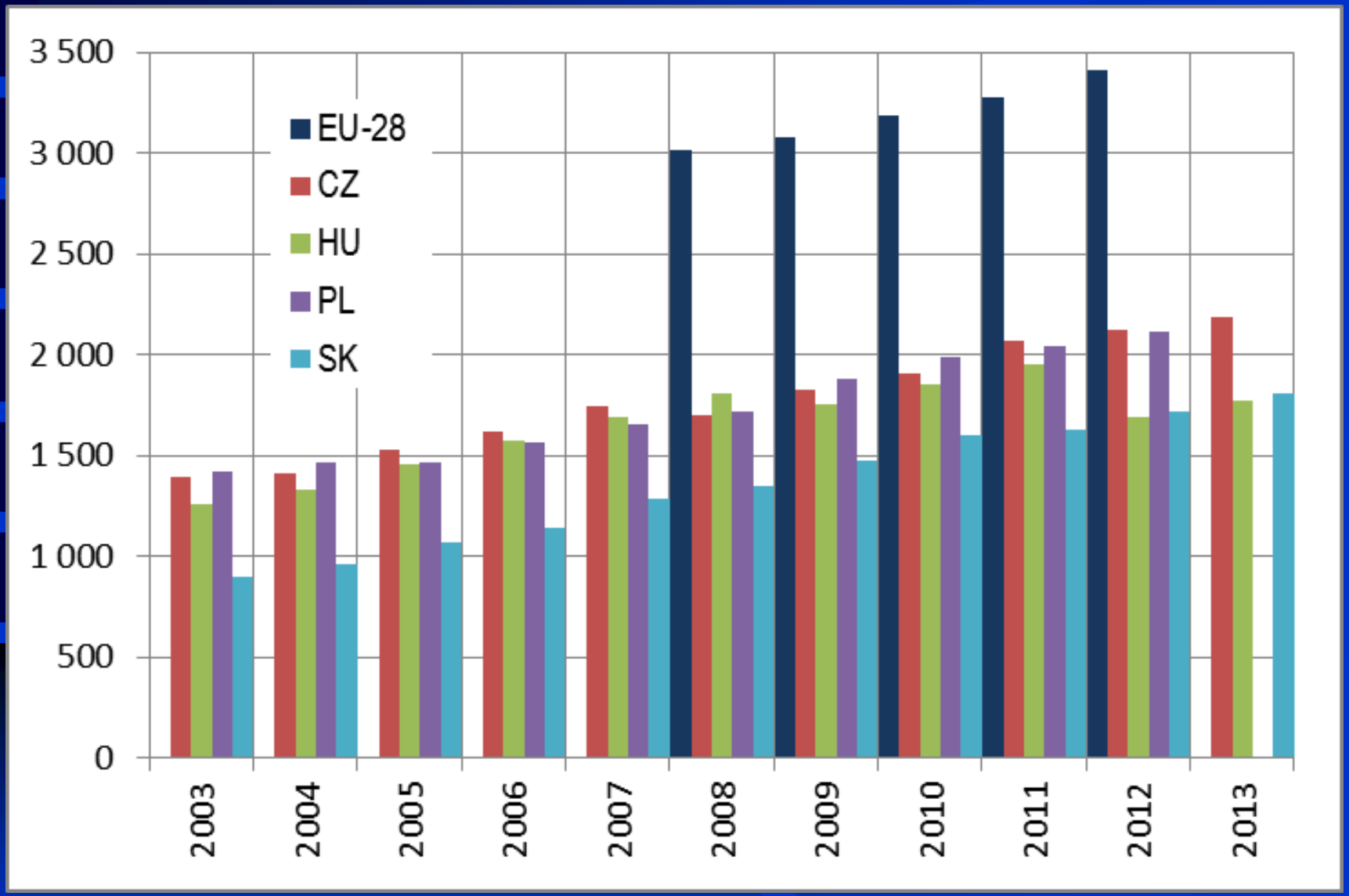

Výdavky rastú; HU,

Štruktúra výdavkov na dôchodky v EU v %, 2013

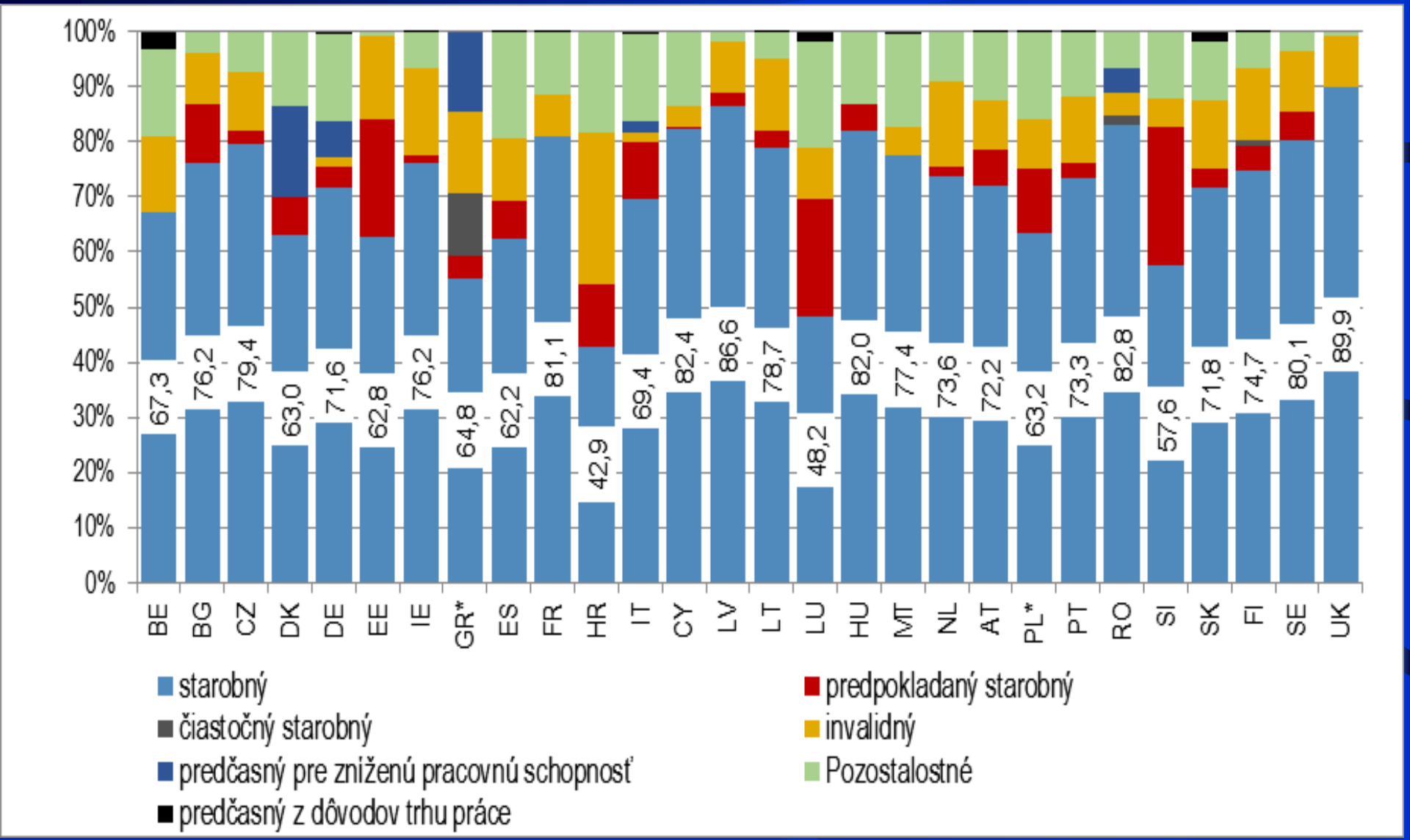

Modul: Poberatelia dôchodkov bez dvojitého narátania za všetky programy

Poberatelia dôchodkov úhrn (dôchodca napočítaný 1x)

Celkový počet poberateľov dôchodkov v účele invalidita

1. Poberatelia invalidného dôchodku
2. Poberatelia dávky skoršieho odchodu do dôchodku z dôvodu zníženej pracovnej schopnosti

Celkový počet poberateľov dôchodkov v účele staroba

3. Poberatelia starobného dôchodku
4. Poberatelia anticipovaného dôchodku (vojaci, policajti, 3. pilier,..)
5. Poberatelia čiastočného dôchodku

Celkový počet poberateľov dôchodkov v účele pozostalí

6. Poberatelia pozostalostných dôchodkov (vdovy, vdovci, siroty)

Celkový počet poberateľov dôchodkov v účele nezamestnanosť

7. Poberatelia predčasného dôchodku z dôvodu trhu práce

- 6 druhov dvojitého narátania, programy, dôchodky

Poradie krokov pri eliminácii dvojitého započítania poberateľov dôchodkov

1. Na úrovni položky vo vnútri programu
2. Na úrovni individuálnej dôchodkovej kategórie medzi programami
3. Na úrovni položky medzi netestovanými a testovanými sub-kategóriami
4. Na úrovni vo vnútri účelu
5. Na úrovni medzi účelmi (staroba a pozostalosť)
6. Na úrovni úhrnu poberateľov dôchodkov

Počet poberateľov dôchodkov bez dvojitého načítania podľa kategórií dôchodkov a účelov za SR, 2013

	Kód	Ukazovateľ	Spolu	Ženy	Muži
	1000000	**Poberatelia dôchodkov - úhrn***	**1 382 214**	**822 939**	**559 275**
INVALIDITA	1120110	**Poberatelia invalidných dôchodkov spolu**	245 706	118 891	126 815
	1120111	Poberatelia invalidných dôchodkov	245 706	118 891	126 815
	1121111	netestovaných	244 675	118 193	126 482
	1122111	testovaných	1 031	698	333
	1120112	Poberatelia predčasného dôchodku v dôsledku zníženej pracovnej schopnosti	0	0	0
STAROBA	1130110	**Poberatelia starobných dôchodkov spolu**	**1 042 566**	**645 302**	**397 264**
	1130111	Poberatelia starobných dôchodkov	1 016 930	643 563	373 367
	1131111	netestovaných	1 014 983	642 101	372 882
	1132111	testovaných	1 947	1 462	485
	1131112	Poberatelia očakávaných starobných dôchodkov	25 642	1 745	23 897
	1130113	Poberatelia čiastočných dôchodkov	0	0	0
	1140111	**Poberatelia dôchodkov v účele pozostalí spol**	**367 459**	**314 292**	**53 167**
	1141111	Poberatelia pozostalostných dôchodkov	367 459	314 292	53 167
	1160113	**Poberatelia dôchodkov v účele nezamestnanosť spolu**	**21 935**	**5 808**	**16 127**
	1161111	Poberatelia predčasného dôchodku z dôvodov trhu práce	21 935	5 808	16 127

Počty dôchodcov v jednotlivých štátov EÚ, 2013

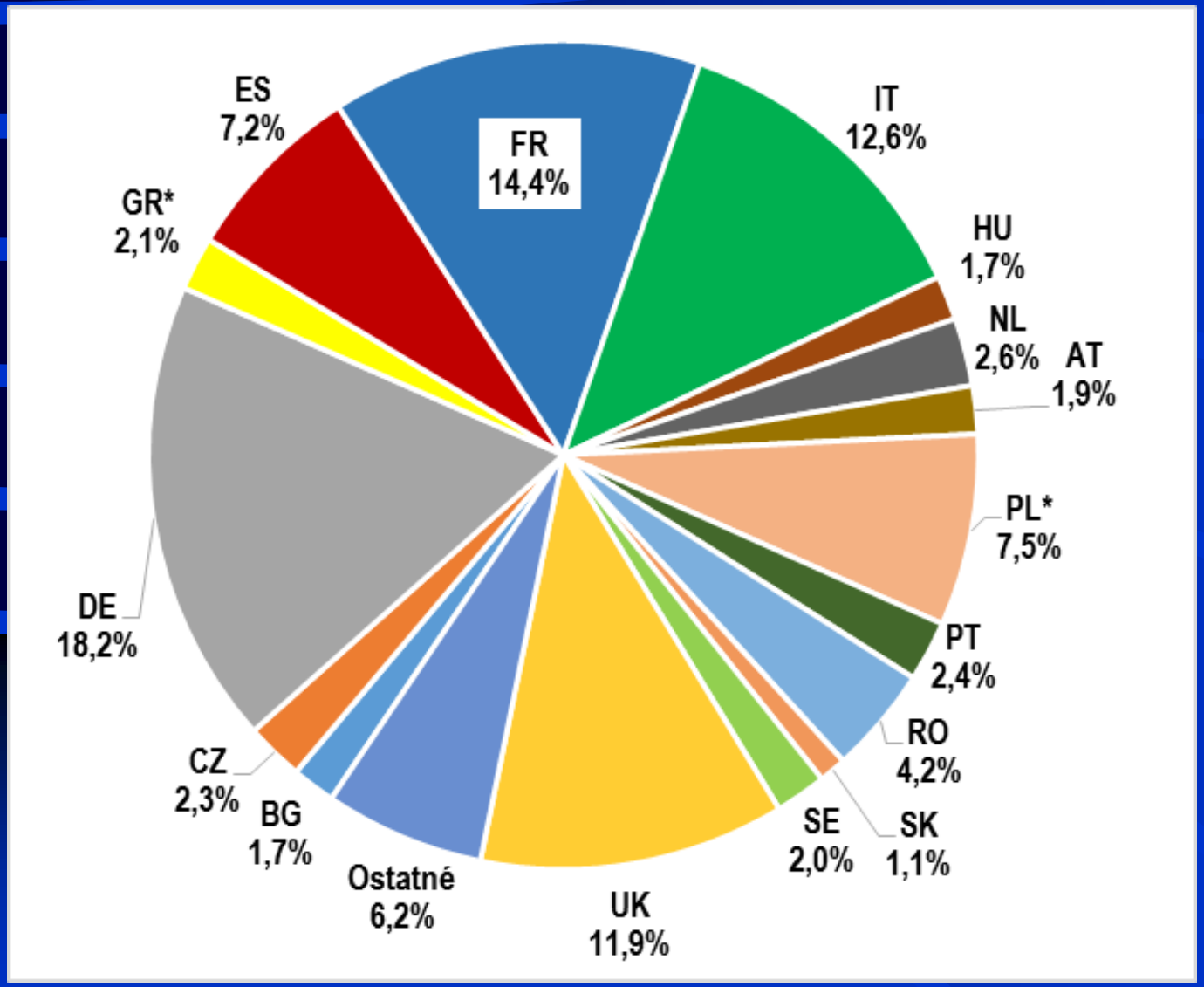

V4= 12,6% vs IT

Ukazovatele poberateľov dôchodkov, 2013

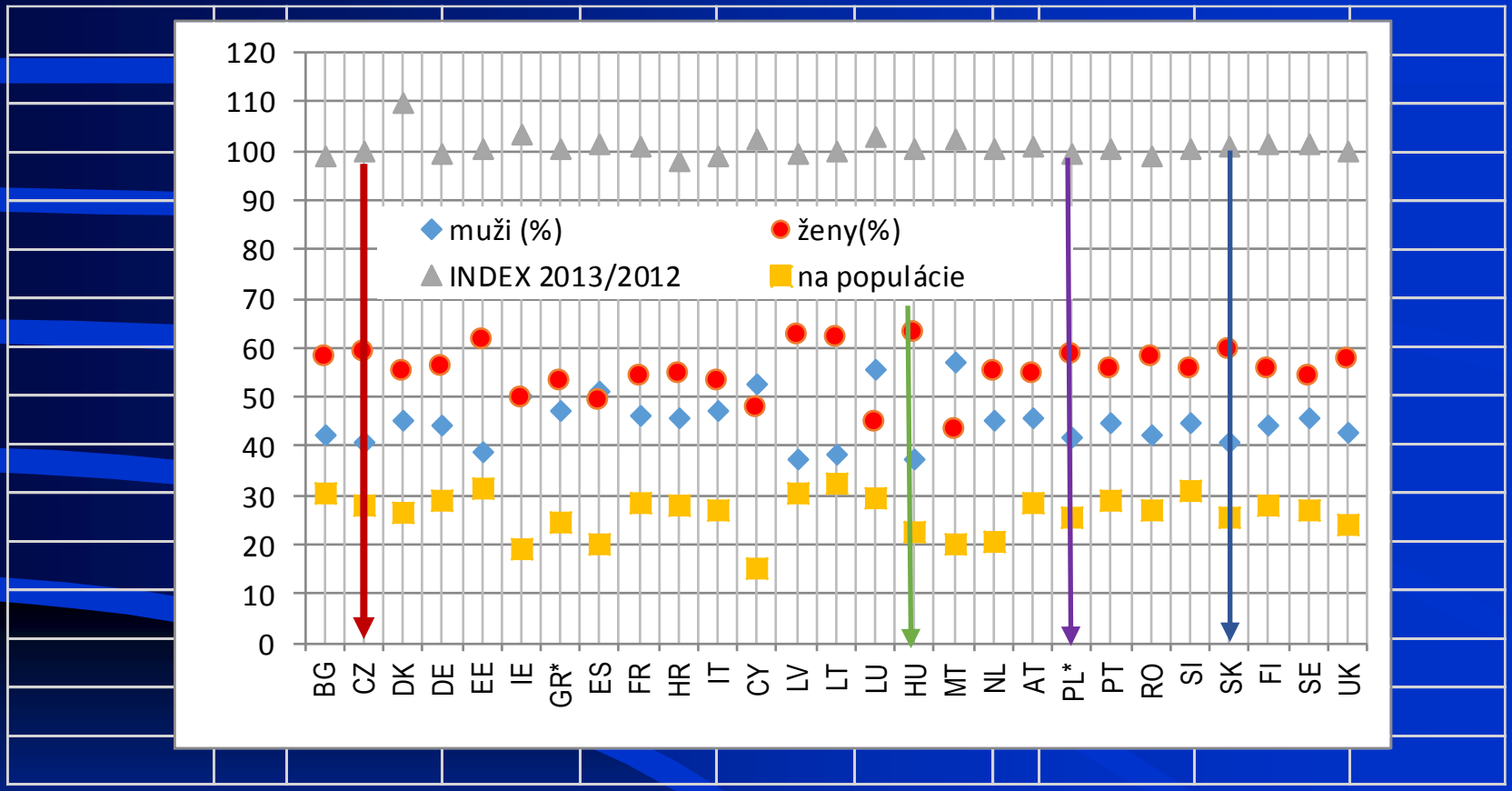

CZ: 99,7/59,1/27,7 HU: 101/62,8/22,5 PL*: 99,3/58,5/25,4 SK: 101/59,5/25,5

MISSOC komparatívne tabuľky SO v EÚ

http://www.missoc.org

http://www.missoc.org/INFORMATIONBASE/COMPARATIVETABLES/MISSOCDATABASE/comparativeTableSearch.jsp

2x ročne aktualizovaný popis legislatívy SO ČŠEÚ, EN, FR, DE

Stav sociálnej ochrany na Slovensku (Situácia k 1. 1. 2016)

http://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/na_stiahnutie/publikacie/Bednarik_Stav-socialnej-ochrany_k-01012016.pdf

Na základe schémy porovnávacích tabuliek systémov sociálnej ochrany Európskej únie (MISSOC), pripravil Doc. PhDr. Rastislav Bednárik, CSc

Zdroje údajov AZD: **Slovenská republika**

[1] Sociálna poisťovňa - ZF SP, ZF IP, FVDS,

štátne dôchodky a dôchodkové dávky

[2] Špeciálne fondy: MO SR, MV SR, CR, ZVJS,

[3] 2. pilier - dôchodkové sporenie (DSS: ALIANZ- ASDSS, AXA, Poštová banka, VUB, NN (ING), AEGON)

[4] 3.pilier - doplnkové dôchodkové sporenie (DSS: AXA, NN (ING), STABILITA).

Štruktúra vyplácaných dôchodkov v SR k 31.12.2015

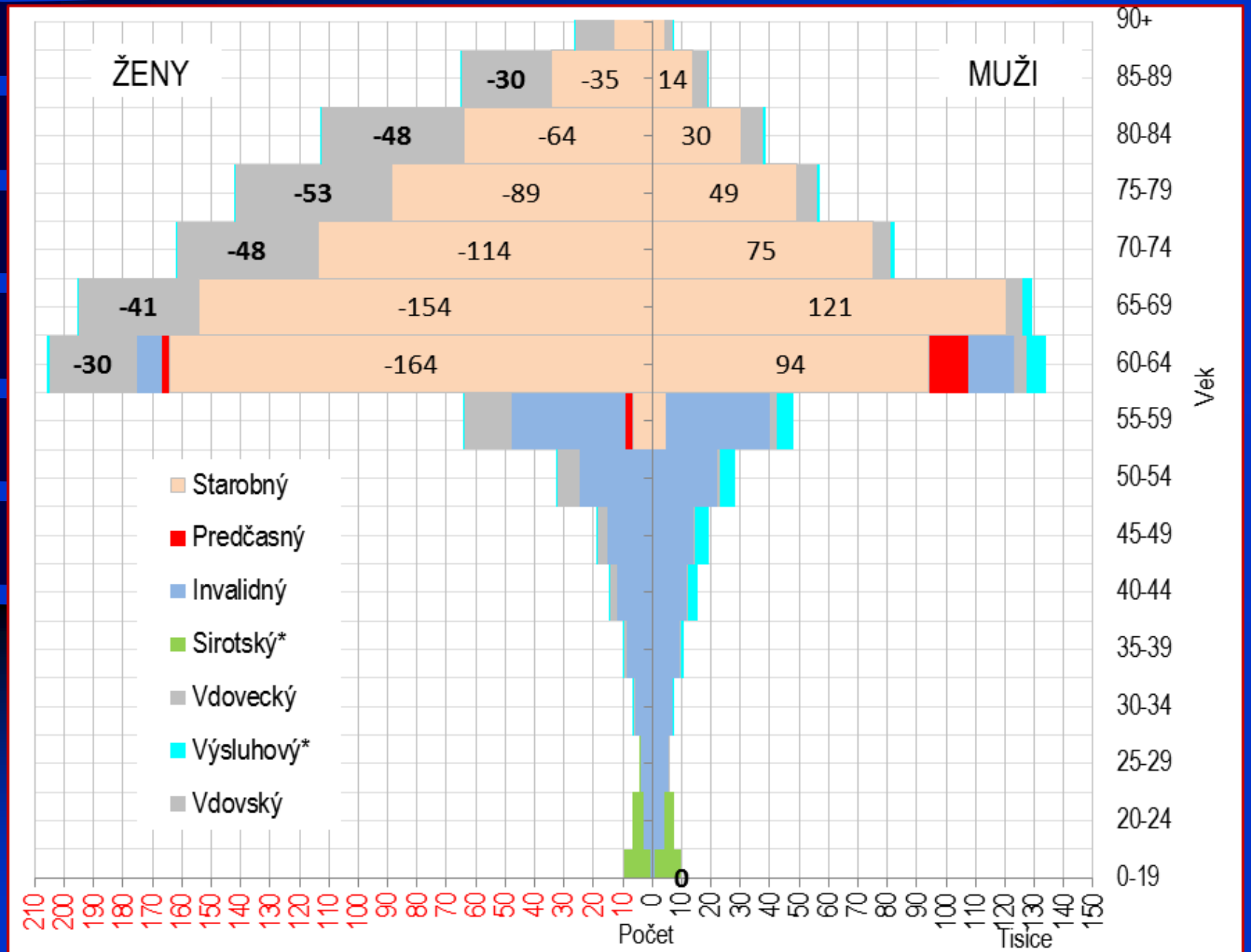

Poberatelia invalidných dôchodkov k 31.12.2012 a 2015

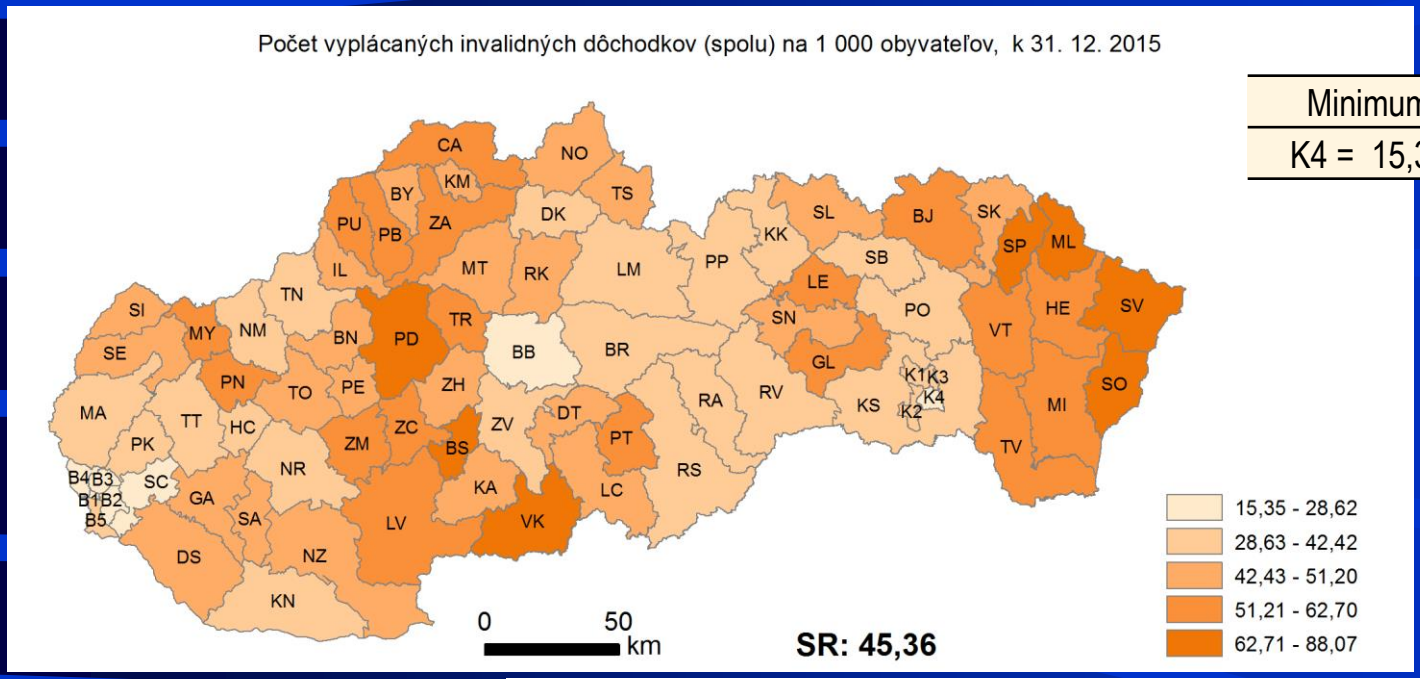

Minimum	Maximum	Medián
K4 = 15,35	VK = 88,07	46,95

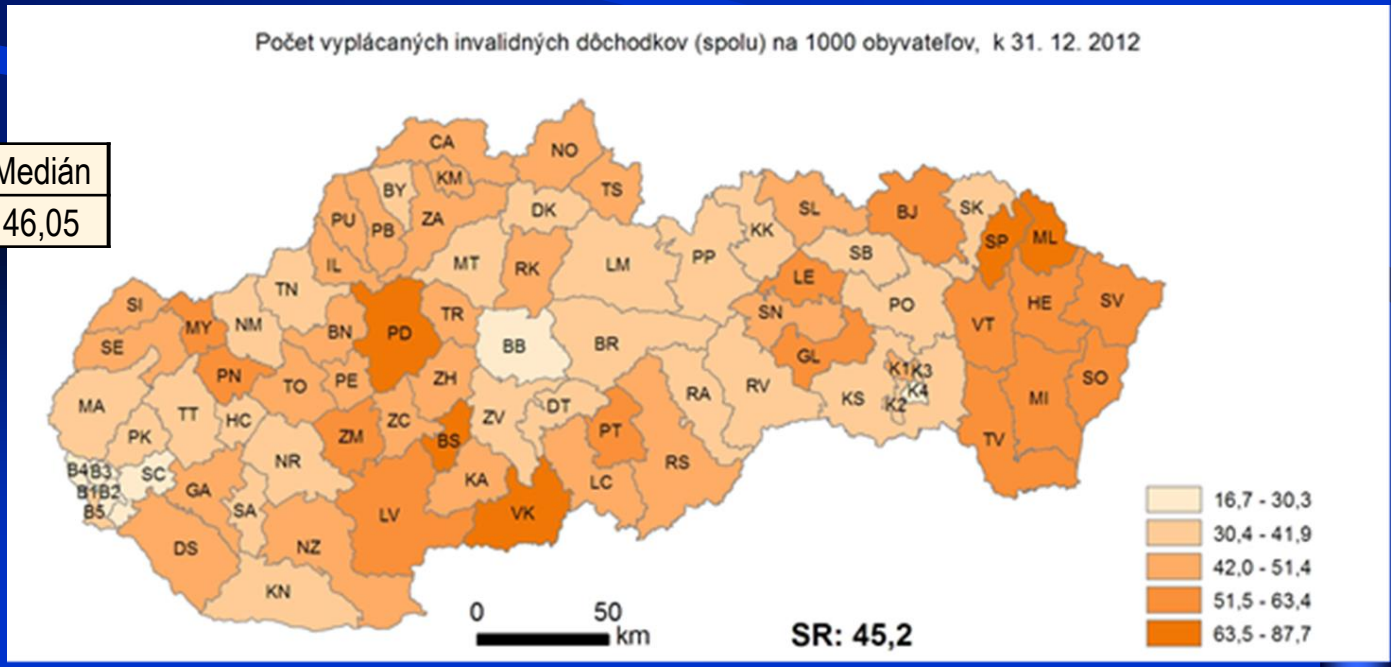

Minimum	Maximum	Medián
K4 = 16,72	VK = 87,74	46,05

Poberatelia starobných dôchodkov k 31.12.2015 a 2012

Počet vyplácaných starobných dôchodkov (spolu) na 1 000 obyvateľov k 31.12.2015

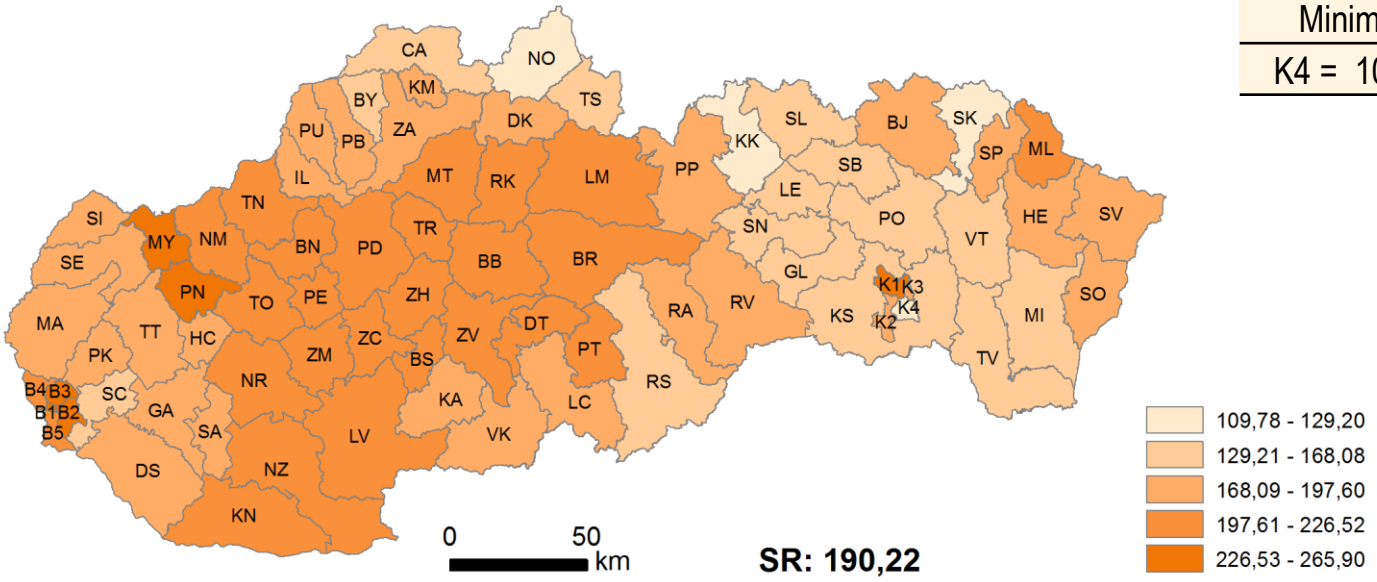

Minimum	Maximum	Medián
K4 = 109,78	K1 = 265,90	190,85

Počet poberateľov starobných dôchodkov na 1 000 obyvateľov k 31.12.2012

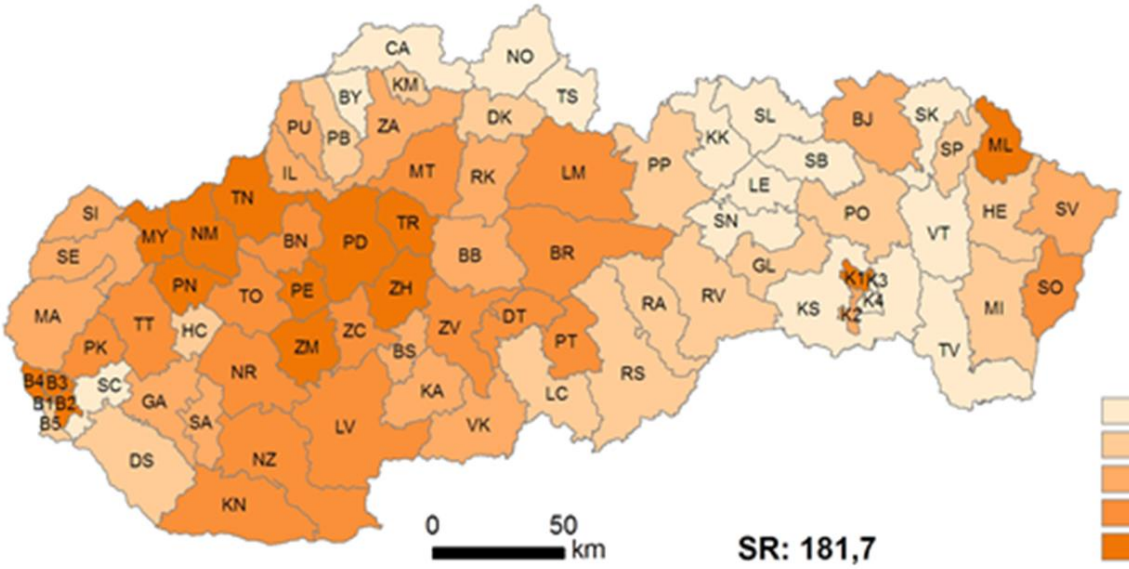

Poberatelia predčasných dôchodkov k 31.12.2015 a 2012

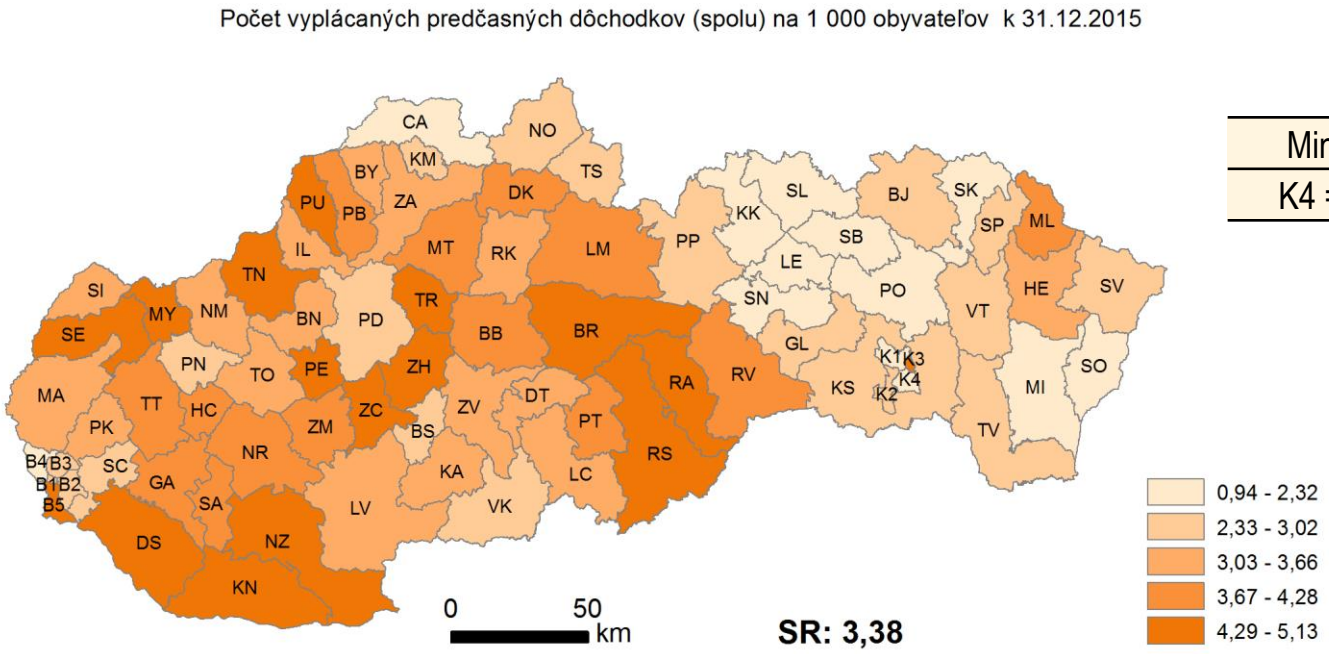

Minimum	Maximum	Medián
K4 = 0,94	Zlaté Moravce	3,32

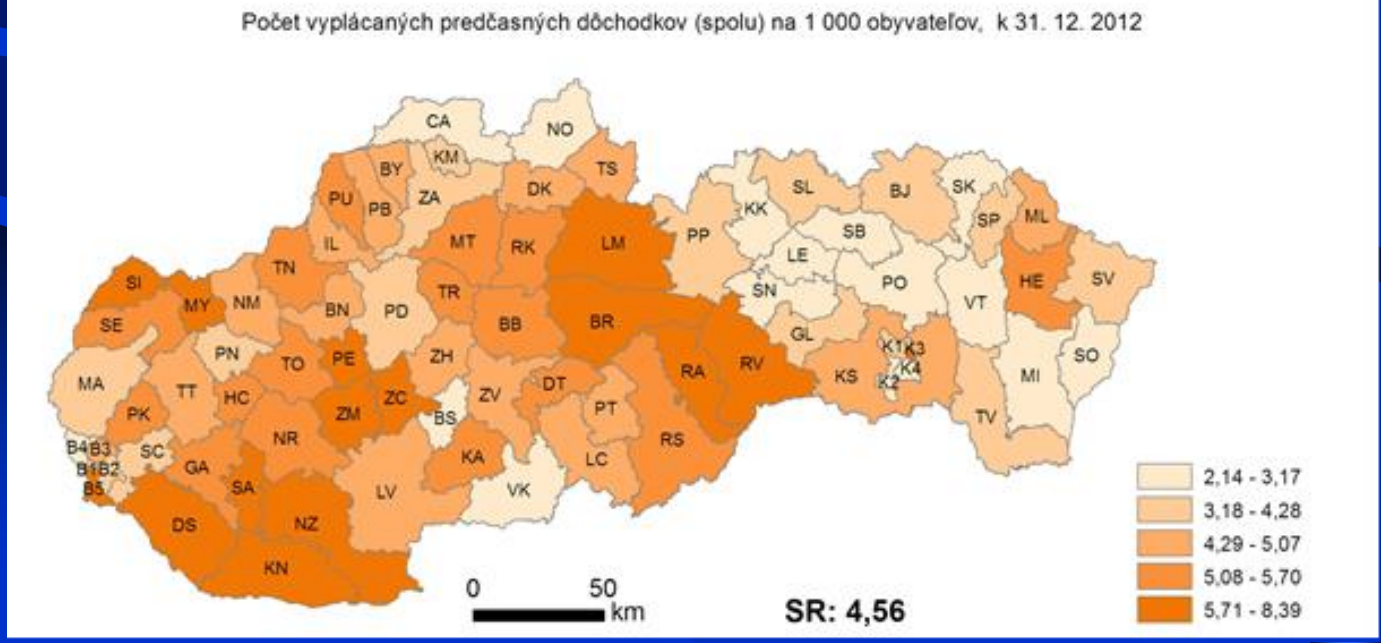

Poberatelia vdovských a vdoveckých dôchodkov k 31.12.2015

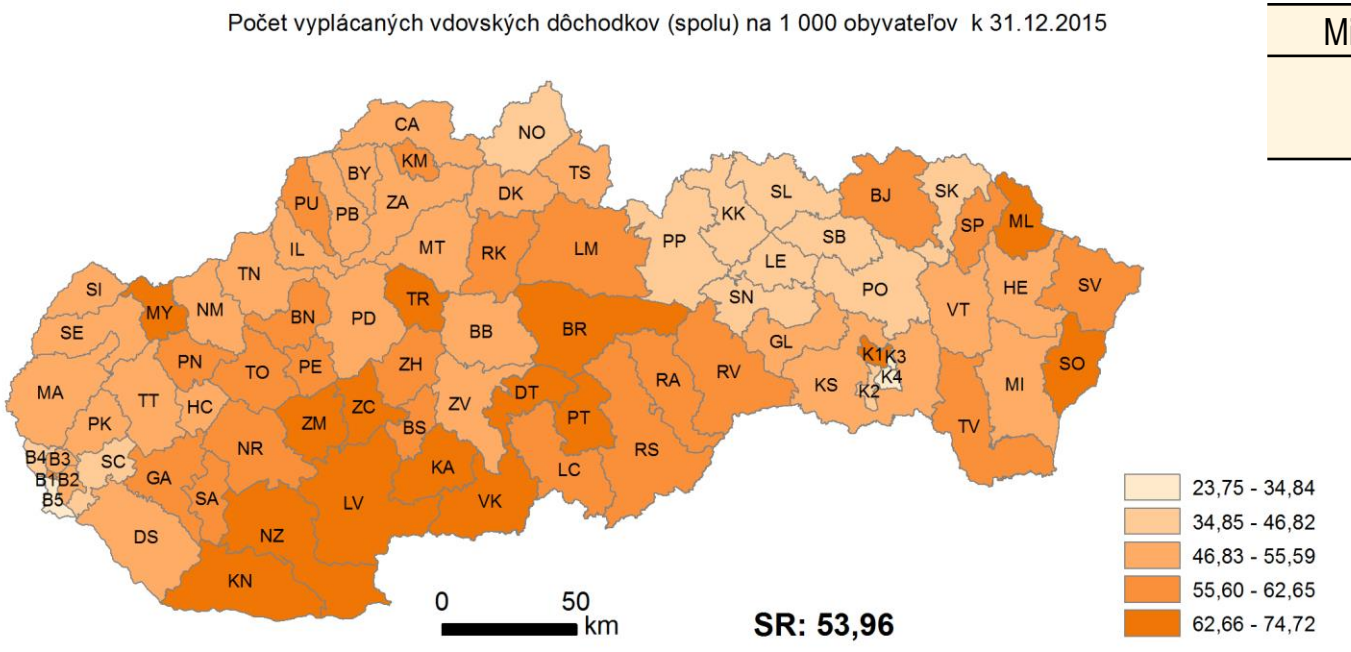

Minimum	Maximum	Medián
K4	Veľký Krtíš	55,42

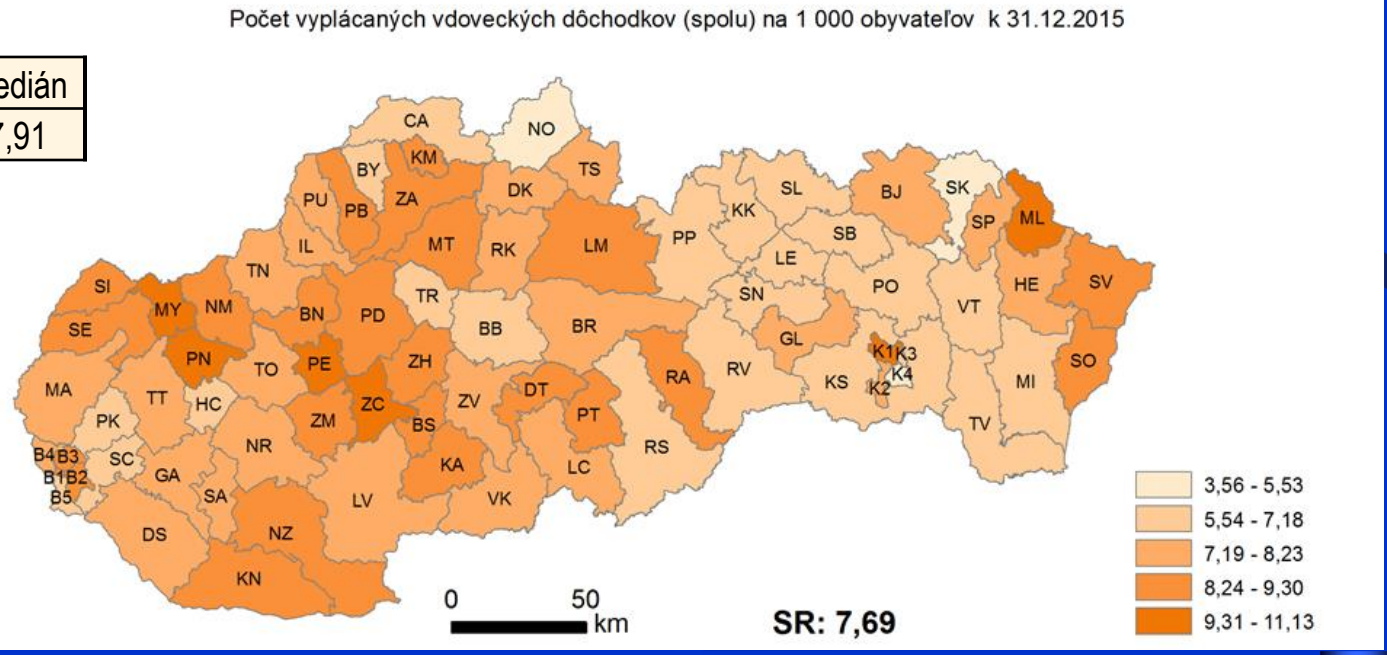

Minimum	Maximum	Medián
K4	Sobrance	7,91

Poberatelia dôchodkov k 31.12.2015 a 2008

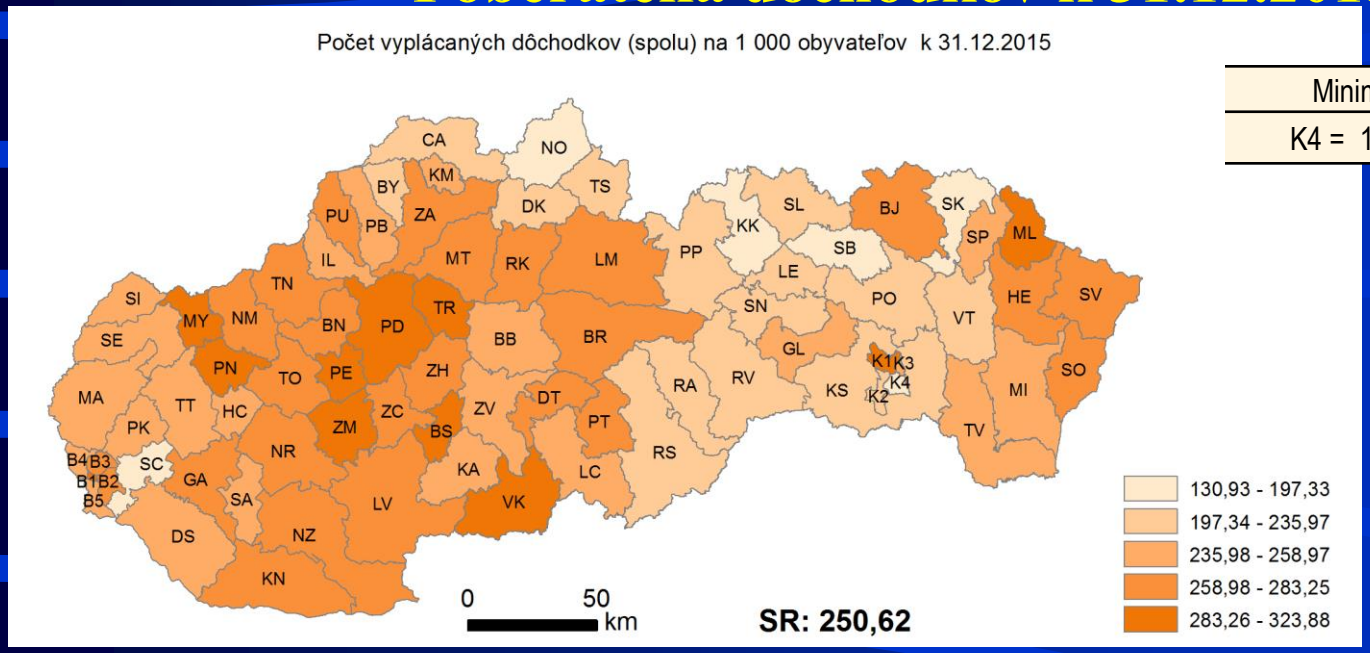

Minimum	Maximum	Medián
K4 = 130,93	Sobrance = 323,88	255,80

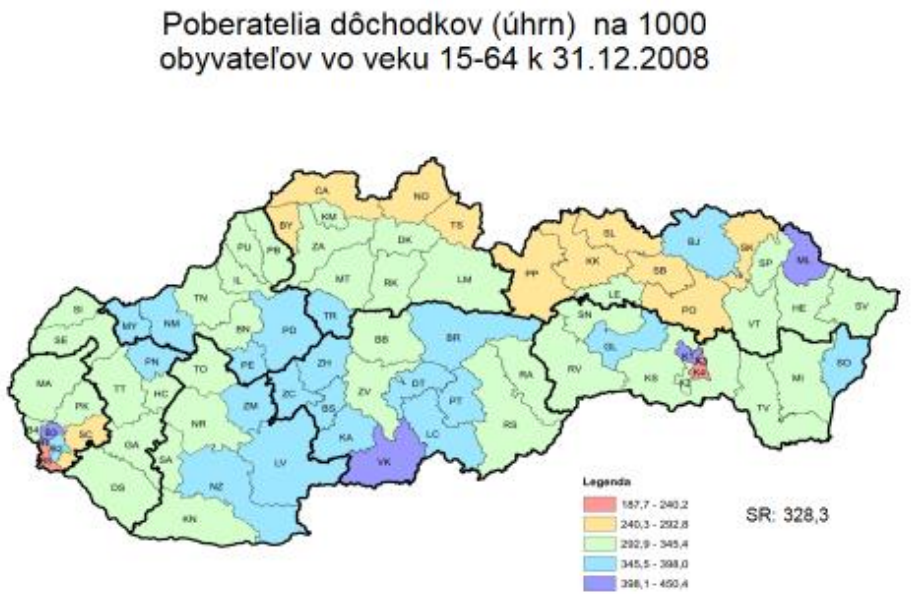

Závery:

ESSPROS štatistika je užitočný analytický nástroj

- ✓ pre tvorbu politík sociálnej ochrany
- ✓ pri kontrole účinnosti nových opatrení

ESSPROS štatistika umožňuje komplexný pohľad na stav, vývoj (historický, prognózy) systému sociálnej ochrany v kontexte medzinárodného porovnania

Ďakujem za pozornosť.